

ВІЛЕНСКІЙ ВѢСТНИКЪ

ОФФИЦІАЛЬНАЯ

ГАЗЕТА

№

66.

KURYER WILENSKI.

GAZETA URZĘDOWA.

Вильна. ВТОРНИКЪ, 26-го Августа. — 1847 — Wilno. WTOREK, 26-go Sierpnia.

ВНУТРЕННЯЯ ИЗВѢСТІЯ.

Санктпетербургъ, 20-го Августа.

Высочайшимъ Приказомъ, по Гражданскому Вѣдомству, 31-го Июля, Ординарный Профессоръ Императорскаго Университета Св. Владимира, Статскій Совѣтникъ *Траутфеттеръ*, утвержденъ Ректоромъ того же Университета.

— Такимъ же Приказомъ, 5-го Августа, назначены, Непремѣнными Членами Приказовъ Общественнаго Призрѣнія: Курскаго, Непремѣнный Членъ Виленскаго Приказа, Коллежскій Ассессоръ *Метелицынъ*, и Виленскаго, состоящій при Министерствѣ Внутреннихъ Дѣлъ, Коллежскій Совѣтникъ *Вѣлецкій*.

Извѣстія съ Кавказа.

Намъ пишутъ изъ дѣйствующаго отряда въ Дагестанѣ, что во время движенія отъ Гергебили въ Ходжалъ-Махи, *Шалиль*, который во все время съ высоты горъ смотрѣлъ на все наши дѣйствія, по не смѣлъ ничего предпринять, чтобъ насъ безпokoитъ, послалъ наконецъ нѣсколько сотъ человекъ, которые съ частью гарнизона Гергебили атаковали отрядъ Генераль-Лейтенанта Кнзя *Аргутинскаго*, прикрывашаго движеніе всего отряда. Покушеніе сіе непріятелю дорого стоило. Кнзь *Аргутинскій*, заманивъ его въ удобное мѣсто, между его лѣвымъ флагомъ и Казикумыхскимъ Койсу, внезапно поворотилъ два баталіона и часть милиціи прямо на непріятеля. 1-й баталіонъ Мингрельскаго Егерскаго полка, поддержанный 1 баталіономъ Эриванскаго Карабинернаго полка, бросился въ штыки, а милиція въ шашки. Непритель не устоялъ ни минуты и старался спастись чрезъ рѣку, въ которой многіе утонули. На мѣстѣ осталось много тѣлъ въ полномъ вооруженіи и охотники Мингрельскаго баталіона захватили одинъ значекъ. Другіе два значка въ виду всего отряда понесены водою вмѣстѣ съ тѣлами убитыхъ или раненыхъ своихъ всадниковъ.

Отрядъ Генераль-Лейтенанта Кнзя *Бebutова* занимается укрѣпленіемъ д. Ходжалъ-Махи. Войска расположились на высокихъ мѣстахъ и холера совершенно ослабла. Главнокомандующій пошелъ съ Самурскимъ отрядомъ на Турчи-Дагъ, выбирая путь по мѣстамъ возвышеннымъ и здоровымъ, дабы при малыхъ переходахъ войска могли отдохнуть и вмѣстѣ съ тѣмъ избавиться отъ болѣзни. 15 Июня, въ лагерь между деревнями Улучуръ и Кумухомъ, въ первый разъ во всемъ отрядѣ, въ продолженіи сутокъ не

WIADOMOŚCI KRAJOWE.

St. Petersburg, 20-go Sierpnia.

Przez Najwyższy Rozkaz Dzienny, w Wydziale Cywilnym, 31-go Lipca, Zwyczajny Professor CESARSKIEGO Uniwersytetu św. Włodzimierza, Radzca Stanu *Traut-jetter*, utwierdzony Rektoremъ tegoż Uniwersytetu.

— Przez takiż Rozkaz, 5-go Sierpnia, zostali mianowani Ciągłymi Członkami Urzędów Powszechnego Opatrzienia: Kurskiego, Ciągły Członek Wileńskiego Urzędu, Kollegialny Assesor *Metelicyn*, i Wileński, liczący się przy Ministerystwie Spraw Wewnętrznych, Radzca Kollegialny *Bielecki*.

WIADOMOŚCI Z KAUKAZU.

Od wojska działającego w Dagestanie mamy wiadomość, że w czasie marszu od Hergebilu do Chodżał Machi, *Szamil*, ciągle śledząc z wierzchołka gór wszystkie nasze obroty, lecz nie śmiejąc nic przeciwko nam przedsięwziąć, wysłał nareszcie kilkuset ludzi, którzy, z częścią załogi Hergebilskiej, atakowali oddział Jenerał-Porucznika *Хієція Аргутинскаго*, osłaniający poruczenie całego wojska. Zamach ten drogo przyptacił nieprzyjacieli. *Хієжъ Аргутинскій*, zwabiwszy go w dogodne miejsce, pomiędzy lewemъ jego skrzydłem a Kazikumychskimъ Kojсу, zwrócił nagle dwa bataliony i część milicyi wprost na nieprzyjaciela. 1szy batalion półku Mingrelskiego Strzelców, przy pomocy 1-go batalionu półku Erywanskiego karabinierów, uderzył na bagnety, a milicya z palaszami w ręku. Nieprzyjacieli, nie opierając się ani chwili, chciał ratować się przeprawą przez rzekę; lecz wielu w niej utonęło. Na miejscu pozostało wiele trupów, w zupełnem uzbrojeniu, a ochotnicy batalionu Mingrelskiego zdobyli jedno знамя. Dwa inne знамя, w oczachъ całego oddziału uniosła woda, wraz z trupami lub ranionymi nieprzyjacieli.

Oddział Jenerał-Porucznika *Хієція Бebutowa* zajmuje się ufortyfikowaniem wsi Chodżał Machi. Wojska rozłożyły się na wzgórzach, i cholera zupełnie zwołała. Głównowodzący udał się z oddziałem Samurским do Turczy Dahu, obierając drogę przez miejsca wzgórzyste i zdrowe, aby, przy powolnym marszu, mogły wojska wypocząć i zarazem uniknąć chorob. Dnia 15-go Czerwea, w obozie, pomiędzy wsiami Uлучur i Kумуха, po raz pierwszy w całym oddziale nie zdarzył się w ciągu doby ani jeden przypadek, któryby za zupełnie

было ни одного совершенно признанного ходерного случая. Въ семь же лагерѣ, присутствіе войскъ дало случай рѣшить самымъ удовлетворительнымъ образомъ важный вопросъ о существованіи въ здѣшнихъ мѣстахъ каменнаго угля. Профессоръ *Абицъ*, посланный для того изъ Тифлиса еще въ Апрѣлѣ мѣсяцѣ, нашелъ вѣрные признаки его и лично донесъ о томъ Г. Главнокомандующему въ Холжалъ-Махи. 14 Іюня, произведены работы командами изъ всѣхъ баталіоновъ, добыто нѣсколько сотъ пудовъ разныхъ качествъ совершенно употребительнаго угля, изъ котораго нѣкоторая часть, по мнѣнію Г-на *Абира*, подходит къ антрациту. Открытіе сіе будетъ имѣть самыя важныя послѣдствія для защиты и спокойствія этого края, ибо по сію пору, совершенный недостатокъ въ топливѣ необходимо удалялъ всѣ наши резервы на всю зиму и оставлялъ какъ Цудахаръ и Акушу, такъ и все Казикумыхское Ханство въ опасности отъ непріятельскихъ набѣговъ и покушеній.

Варшава, 13 (25) Августа.

Его Свѣтлость Намѣстникъ Царства, Г. Генералъ-Фельдмаршалъ Князь Варшавскій, сегодня утромъ, возвратился въ Варшаву, изъ поѣздки въ Гомель.

ИНОСТРАННЫЯ ИЗВѢСТІЯ.

А В С Т Р І Я.

Вѣна, 10 Августа.

4 полкъ шволежеровъ, называемый: „Герцогъ Виндшгрецъ“, баталіонъ варадинской стражи и баталіонъ варадинскаго Георгіевскаго полка, получили въ Беловарѣ повелѣніе отправиться въ Италію. Эскадронъ 3 уланскаго полка, расположенный въ Кермондѣ въ Венгріи, отправится въ эрцгерцогство. Другой полкъ кавалеріи получилъ повелѣніе быть въ готовности къ походу, вѣрно тоже въ Италію.

— По статистическимъ свѣдѣніямъ австрійскаго государства, составленнымъ въ 1843 году Надворнымъ Совѣтникомъ Черингомъ, народонаселеніе всего государства въ этомъ году простиралось до 36,098,330 чел.; въ томъ числѣ считалось войска, 504,938 чел. Если сравнить народонаселеніе 1843 съ народонаселеніемъ 1840 года, то выйдетъ, что въ продолженіе этихъ трехъ лѣтъ народонаселеніе увеличилось 299 проц. Самое значительное увеличеніе числа жителей было въ Галиціи, а самое малое за рѣкою Эннсъ. Народонаселеніе въ Вѣнѣ простиралось за 400,000 т.

— Въ послѣднихъ числахъ Іюля мѣсяца, въ Ишлѣ скончался сынъ еврейскаго банкира Монтефиори.

Лембергъ, 5 Августа.

Гр. Францъ Стадионъ, вступилъ 3 с. м. въ свою трудную должность. Надобно надѣяться, что зтотъ извѣстный государственныи мужъ съ особенною дѣятельностію займется облегченіемъ страданій Галиціи. Новый губернаторъ немедленно учредилъ полицейскихъ комиссаровъ и назначилъ имъ въ помощь охранную стражу.

Грецъ, 18 Августа.

Императоръ и Императрица отправились вчера изъ Шенбрунна въ Сірию въ 9 часовъ утра, а сюда прибыли, въ вождельномъ здравіи, въ 8 часовъ вечера по желѣзной дорогѣ.

Ф Р А Н Ц І Я.

Парижъ 16 Августа.

Принцъ Жуэвильскій прибылъ, 11 с. м., въ Тулонъ и тотчасъ отправился въ дальнѣйшій путь, въ Парижъ. Хотя состояніе здоровья Его Высочества не возбуждаетъ никакого опасенія, однако требуетъ леченія. Поэтому Король прислалъ въ Тулонъ лейбъ-медика своего, барона Пакье, съ тѣмъ, чтобы онъ находился при Его Высочествѣ во все время путешествія. Въ *Toulonnais* сообщаютъ, что принцъ Жуэвильскій сдалъ команду надъ флотомъ.

— Въ послѣднее засѣданіе совѣта министровъ разсматриваемы были весьма важныя дѣла, и нѣсколько лицъ назначены для исправленія должностей префектовъ и казначеевъ департаментовъ. Г-нъ Гизо поѣхалъ въ деревню на три недѣли; однако въ продолженіе этого времени онъ нѣсколько разъ посѣтитъ замокъ Э и будетъ управлять вѣрными ему министерствомъ.

choleryczny uznano. W tymże obozie, obecność wojska dozwoliła rozwiązać, w sposób najpożądany, ważną kwestją o znajdowaniu się w tych miejscach węgla kamiennego. Professor *Abich*, wysłany w tym celu z Tiflisu jeszcze w Kwietniu, znalazł niewątpliwie jego ślady, i osobiście doniósł o tém P. Głównodowodzącemu w Chodźal-Machi. Dnia 14 Czerwca, użyci do roboty żołnierze, wybrani ze wszystkich batalionów, dobyli kilkaset pudów różnego gatunku, przydatnego do użycia węgla, który w niejakiej części, zdaniem P. *Abicha*, zbliża się do antracytu. Odkrycie to będzie miało najważniejsze następstwa dla obrony i spokoju tego kraju; gdyż dotychczas zupełny brak opału, oddalał wszystkie nasze rezerwy na całą zimę, i wystawiał, tak Cudachar i Akuszę, jako też i całe Kazikumyckie chaństwo, na niebezpieczeństwo od napadów i zamachów nieprzyjaciela.

Warszawa, 13 (25) sierpnia.

J. O. Xiążę Warszawski, Jenerał-Feldmarszałek, Namiestnik Królestwa, powrócił dnia dzisiejszego, rano, z Homla do Warszawy.

WIADOMOSCI ZAGRANICZNE.

A U S T R I A.

Wiedeń, 10 sierpnia.

4 półk szwoleżerów, zwany: „Xiążę Windischgrätz“, batalion straży Waradyńskiej i batalion Waradyńskiego półku św. Jerzego, otrzymały w Bellowar rozkaz ruszenia do Włoch. Szwadron trzeciego półku ulanów, stojący w Koermond w Węgrzech, ma się udać do Arcyksięstwa. Inny półk jazdy otrzymał rozkaz być gotowym do pochodu, zapewne także do Włoch.

— Według statystycznych tabelli monarchii Anstryackiej, ułożonych na rok 1843 przez Radcę Nadwornego Czörnigg, ludność całego państwa wynosiła w pomienionym roku 36,098,330 dusz; w tej liczbie wojska 504,938 ludzi. Jeżeli porównamy liczbę ludności z roku 1843 z ludnością roku 1840, okaże się, że przez te trzy lata ludność powiększyła się o 299 proc., największe pomnożenie się ludności było w Galicyi, a najmniejsze za rzeką Enns. Ludność w Wiedniu przechodziła 400,000 dusz.

— W ostatnich dniach lipca, umarł w Ischl syn izraelskiego bankiera Montefiore, z Londynu.

Lwów, 5 sierpnia.

Hr. Franciszek Stadion, rozpoczął 3-go h m. swoje trudne urzędowanie. Spodziewać się należy, że ten zaakomity mąż stanu zajmie się czynnie ukojeniem cierpień Galicyi. Nowy Gubernator ustanowił natychmiast w każdym obwodzie kommissarzy policyi, i dał im ku pomocy, nowo przez się urządzoną straż bezpieczeństwa.

Grätz, 18 sierpnia.

Cesarz wyjechał wczoraj z Schönbrunna do Stryi, z dostojną swoją małżonką o godzinie 9-jej rano, stanął tu w pożądanym zdrowiu o 8-jej wieczorem. Podróż odbywał Monarcha drogą żelazną.

F R A N C Y J A.

Paryż, 16 sierpnia.

Xiążę Joinville wyładował w Tulonie d 11 i natychmiast udał się w dalszą podróż do Paryża. Lubo stan zdrowia Xięcia nie jest zatrważający, wymaga jednakże starań, i dla tego Król wysłał swego przybocznego lekarza, Barona Pasquier, do Tulonu, aby tam Xięcia przyjął i w podróży mu towarzyszył. *Toulonnais* donosi także, iż Xiążę złożył dowództwo nad flotą.

— Na ostatniej radzie Ministrów roztrząsano przedmiot nader wielkiej wagi, a między innemi mianowano kilku Prefektów i poborców Jeneralnych. P. Guizot wjechał na wieś na trzy tygodnie; jednakże w tym czasie będzie kilkakrotnie w zamku Eu, i wydziałem swoim zarządzać nie przestanie.

— Въ послѣднемъ номерѣ алжирской газеты Акбаръ обнародовано назначеніе герцога Омальскаго генерал-губернаторомъ Алжиріи. Въ томъ же журналѣ утверждаютъ, что герцогъ вступитъ въ исполненіе должности до 1 го Сентября, и что въ управленіи сей провинціи произойдутъ большія измѣненія.

— Въ *Observateur Rhénan* сообщаютъ слѣдующее письмо изъ Парижа, отъ 7-го Августа: „Въ нашихъ дипломатическихъ кругахъ много толкуютъ о конференціи, происходившей на сихъ дняхъ между Г. Гизо и Австрійскимъ Посломъ. Г. Гизо протестовалъ, въ слѣдствіе депешей, полученныхъ имъ отъ Графа Росси, противъ увеличенія австрійскаго гарнизона въ Феррарь, на что графъ Аппони, какъ говорятъ, спокойно отвѣчалъ, что со времени назначенія французскаго вице-консула въ Феррарь, жители этого города возымѣли мысль навсегда изгнать оттуда австрійскій гарнизонъ, но что Австрія сумѣетъ поддержать, съ оружіемъ въ рукахъ, право, обеспеченное за нею всѣми европейскими великими державами въ Вѣнскомъ окончательномъ актѣ. Графъ Аппони формально отрицалъ намѣреніе Австріи занять Римскія легации, и Г. Гизо объявилъ, что онъ доволенъ этими объясненіями.“

— Французскій посланникъ при швейцарскомъ союзѣ, г. Буа-Леонтъ, просилъ объ отозваніи его, по случаю встрѣчаемыхъ имъ по должности затрудненій.

— Король приказалъ помѣстить во дворцѣ портретъ Пія IX, написанный, по его заказу, въ Римѣ, Испанскимъ живописцемъ.

— Въ *Constitutionnel* пишутъ, что правительство учредило комитетъ, который будетъ отправленъ въ Австрію и Россію, для осмотра военныхъ поселеній и представленія отчета о ихъ устройствѣ.

— Въ *National* обращаютъ вниманіе на то, что между объявленіями въ *Jour. univ. des Débats* напечатано слѣдующее извѣщеніе: „Въ Верхне-Рейнскомъ департаментѣ продается имѣніе, доставляющее чистаго дохода въ годъ 4 проц., какъ это видно изъ подлинныхъ арендныхъ договоровъ. Покупщикъ можетъ съ достовѣрностію положиться на то, что будетъ избранъ въ депутаты, если только пожелаетъ.“ Слѣдовательно званіе депутата, говорятъ въ *National*, предлагается въ видѣ прибавленія къ 4-мъ проц. Увеличена стоимость капитала! Мы благодаримъ жур. *des Débats*, присовокупляющъ въ этомъ же журналѣ, что это извѣщеніе напечатано въ томъ же самомъ номерѣ, въ которомъ онъ возстаетъ противъ реформы выборовъ. Не лъзя не умѣстнѣе подшутить надъ самимъ собою.“ Въ *Galiganis Messenger* дѣлаютъ замѣчаніе, что редакторы *Jour. des Déb.* обыкновенно не пересматриваютъ помѣщаемыхъ въ немъ объявленій.

— Въ *Gazette de France* исчисляють, что во Франціи находится 10,499,461 такихъ жителей, кои уплачивая отъ 1 до 199 фр. постоянного налога, вносятъ въ государственную казну сумму въ 206 милліоновъ фр., не имѣя права назначить ни одного представителя въ законодательныя палаты.

— Военный судъ перваго военнаго округа утвердилъ приговоръ по дѣлу, относительно злоупотребленій по госпиталю, въ *Gross Caillon*; главный виновникъ сихъ злоупотребленій Г. Лагранжъ приговоренъ къ лишенію военныхъ чиновъ и пяти-лѣтнему заключенію.

— Въ здѣшнемъ почтамтѣ сдѣлана третьяго дня покража на значительную сумму: пропалъ пакетъ съ 50 банковыми билетами на 50,000 фр., присланный изъ города Шатору въ парижскій банкъ. Покража сія сдѣлана въ о дѣленіи входящихъ писемъ.

18 Августа.

Теперь уже съ достовѣрностію извѣстно, что герцогиня Монпансье беременна; слышно также, что дворъ и министры занимались разсмотрѣніемъ вопроса, по рождаемыхъ этимъ обстоятельствомъ. По прежнимъ испанскимъ законамъ, принцессы, желающія сохранить права свои на престолонаслѣдіе, должны разрѣшиться объ бремени въ Испаніи; это побудитъ герцогиню Монпансье отправиться на Пирнейскій полуостровъ. Законъ сей, кажется, отмѣненъ позднѣйшимъ постановленіемъ; но подлинникъ онаго утраченъ, и даже Королева Христина не могла доставить точныхъ по сему предмету свидѣній. Г. Гизо желалъ бы отклонить эту поѣздку, могущую возбудить недовѣрчивость Англіи.

— Вчера разнесся слухъ, что Королева Христина и правительство наше получили неблагопріятныя из-

— *Gazeta Algierska Akhbar* оглосила въ ostatnimъ своемъ номерѣ мianowanie Хієрца Аумале Jeneralnymъ Gubernatoromъ Algierji. Tenże samъ dziennikъ utrzymuje, że Хіагъ obejmie swoje posadę przed 1-m wrzesnią, tudzież, że w administracyi тѣj prowincji zajdą wielkie zmiany.

— W *Observateur Rhénan* czytamy następujący listъ z Paryża, pod d. 7 sierpnia: „W naszychъ dyplomatycznychъ товариствахъ wiele rozprawiają o konferencyi, która się odbyła w tychъ dniachъ między P. Guizotъ i Posłemъ Austriackimъ. P. Guizotъ protestował, w skutecъ depeszy, otrzymanychъ od Hr. Rossi, przeciwko wzmożeniu Austriackiejъ załogi w Ferrarze, na co Hr. Appony, jakъ mówią, spokojnie odpowie dział, że od czasu mianowania francuzkiego Wice-Konsula w Ferrarze, mieszkańcy tego miasta powzięli zamiarъ wygnania na zawsze ztamtądъ załogi Austriackiej, ale że Austria potrafi utrzymać, z bronią w rękę, prawo, zapewnione jejъ przezъ wszystkie Europejskie wielkie mocarstwa, mocą dodatkowego aktu Wiedeńskiego Przymię Hr. Appony formalnie zaprzeczył, jakoby Austria miała zamiarъ opanowania Rzymskichъ legacyi, na co P. Guizotъ oświadczył, że przestaje na tychъ objaśnieniachъ.“

— Poseł francuzki przy Związku Szwajcarskimъ, P. Bois-le Comte; просилъ о odwołanie, z powodu zaszyłychъ trudności w pełnieniu obowiązkówъ.

— Królъ kazałъ umieścić w zamku wizerunekъ Piusa IX-go, malowany z jego rozkazu w Rzymie, przezъ jednego artystę hiszpańskiego.

— *Constitutionnel* donosi, że rządъ mianował komisją, która ma być wysłana do Austrii i Rosji, dla zwiędzenia osad wojskowych i zdania sprawy o ichъ urządzeniu.

— *National* zwraca uwagę, że pomiędzy obwieszczeniami w *Journal des Débats*, znajduje się następujące завіяwienie: „Są do sprzedania dobra w departamencie Wyższego Renu, które przynoszą 4 proc. czystego dochodu, jakъ się to okazuje z autentycznychъ dzierżawnychъ kontraktów. Kupujący może z pewnością na to liczyć, że zostanie Deputowanym, jeżeliby tego sobie życzył.“ A затѣмъ mandatъ Deputowanego, mówi *National*, jest jako dodatek do 4 proc. Podniesiona wartośćъ kapitału! Dziękujemy dz. *des Débats*, dodaje tenże dziennikъ, że to obwieszczenie właśnie w tymъ samymъ dniu zamieściłъ gdy powstaje przeciwъ reformie wyborówъ. Niepodobna sobie samemu gorszego wypłatać figla.“ — *Galiganis Messenger* zwraca uwagę, że Redaktorowie dziennika *des Débats* nie zwykli przeglądać umieszczanychъ w nimъ ogłoszeń.

— *Gazette de France* oblicza, że we Francji znajduje się 10,499,461 mieszkańców, którzy płacącъ od 1 do 199 fr. stałego podatku, składają do kass publicznychъ summę 206 milionów fr. nie mogącъ posłać ani jednego reprezentanta do Izby prawodawczychъ.

— Sądъ wojenny piérwszego wojskowego okręgu wydałъ wyrokъ dotyczący nadużyć, popełnionychъ w szpitalu wojskowymъ w Gross Caillon, i głównie winnego P. Lagrange, skazałъ заочно на 5 latъ ciężkiego więzienia i na degradacyą wojskową.

— Owegdajъ popełnio znaczną kradzieżъ poczcie, zginałъ bowiem pakietъ obejmujący w 50 notachъ bankowychъ 50,000 franków, które bankъ miasta Chateauroux Paryzkiemu przesyłałъ. Kradzieżъ ta popełnioną została w biurze przychodzącychъ listówъ.

Dnia 18 sierpnia.

Слышатъ teraz за rzeczъ певną, że Хієзна Montpensierъ jest przy nadziei, tudzież, że i двórъ i gabinetъ zajmowali się naderъ żywo kwestją, ściągającą się do tego wypadku. Dawne hiszpańskie prawo opiewa, że Infantki, chcącъ zachować swe prawa do następstwa tronu, powinny odbywać poługъ w Hiszpanii, co zmusi Хієзнę do odbycia podróży за Pireneje. Wprawdzie zdaje się, że późniejsze postanowienie zniosło to prawo, ale oryginałъ tegożъ zginałъ, a nawet i Królowa Krystyna nie może dać w tymъ przedmiocie dokładnego objaśnienia. P. Guizotъ chciałby uwolnić Хієзнę od тѣj podróży, która mogłaby obudzić nieufność Англіи.

— Wczorajъ rozeszła się pogłoska, że i Królowa Krystyna i rządъ francuzki otrzymali niepokojące wiadomości

вѣстия изъ Мадрида; Королева Изабелла намѣрена была оставить свою столицу и прїѣхать въ Парижъ.

— Герцогъ Омальскій отправится въ Алжиръ 4-го Сентября. Говорятъ, что ему предоставлено будетъ названіе не вице-Короля, но только алжирскаго генерал-губернатора. Герцогъ въ послѣдніе дни занимался ежедневно по нѣсколько часовъ съ военнымъ министромъ. Герцогъ желаетъ имѣть все нужныя свѣдѣнія объ Алжирѣ.

— Въ *Echo d'Oran* пишутъ: „Съ границъ не получено въ послѣднее время никакихъ вѣстій; кажется, что Абд-эль-Кадеръ совершенно спокойно смотритъ на экспедицію Марокканскаго Султана, который, хотя и прибылъ въ Фецъ, но слишкомъ долго собирается и ничего не предпринимаетъ. Слышно даже, что эмиръ былъ недавно въ окрестностяхъ Малуи, съ тою цѣлю, чтобы привлечь на свою сторону племя Бени-Суассеновъ.“

— Состояніе здоровья Г. Теста поправилось. Пеллапра, находящійся нынѣ въ Гарлемъ, опасно заболѣлъ.

— Слухъ объ ужасномъ злодѣяніи распространяется сегодня по всему Парижу. Герцогиня Шуазель-Праленъ, дочь маршала Себастьяни, мать девяти дѣтей, прибывъ вчера съ мужемъ въ домъ своего отца, на улицѣ *St. Honoré*, съ намѣреніемъ присутствовать при раздачѣ наградъ въ одномъ изъ учебныхъ заведеній, въ коемъ находились нѣсколько ея сыновей, сегодня по утру найдена была умерщвленною въ своей постели. Убийца не сдѣлалъ покражи; все теряется въ догадкахъ на счетъ виновника и причины злодѣянія, тѣмъ болѣе, что герцогиня по своимъ добродѣтелямъ и качествамъ пользовалась общимъ уваженіемъ и любовью. Ей было около 40 лѣтъ отъ роду. Королевскій прокуроръ и полицейскіе чиновники тотчасъ отправились въ домъ Себастьяни, для строгаго изслѣдованія сего происшествія.

19 Августа.

Принцъ Жуэвильскій прибылъ въ Парижъ вчера вечеромъ, по желѣзной Орлеанской дорогѣ. Командованіе флотомъ на Средиземномъ морѣ, принцъ сдалъ контр-адмиралу Грегуару. Флотъ этотъ находился 9 с. н. въ Неаполитанской гавани, и ничего не зналъ о дальнѣйшемъ своемъ назначеніи. Два линійныя корабля *Jupiter* и *Jena* и фрегатъ *Magellan* отдѣлены отъ сего флота и, какъ извѣстно, вышли въ Тунисъ.

— Во всехъ журналахъ пишутъ объ умерщвленіи герцогини Шуазель-Праленъ. Сегодня, съ 7 часовъ утра до 5 по полудни продолжались въ ея домѣ допросы, но убійца еще не открытъ. Въ Мониторъ пишутъ, что герцогъ и герцогиня Праленъ прибыли во Вторникъ вечеромъ съ минеральныхъ водъ, и намѣревались, предъ выѣздомъ въ деревню, нѣсколько дней пробывать въ Парижѣ. Такъ какъ они давно уже не были въ столицѣ, то позволили своимъ слугамъ отправиться къ своимъ роднымъ въ городъ и тамъ ночевать; при себѣ же оставили только троихъ. Герцогъ и герцогиня, посѣтили дѣтей, отправились въ свои отдѣльные покои и довольно рано легли въ постели. На другой день, въ 5 часовъ утра, горничная герцогини проснулась отъ сильнаго звона въ колокольчикъ, и вскочивъ съ постели, побѣжала въ комнату своей госпожи; но нашла дверь запертою изнутри; но когда прибывшіе на помощь люди выломали дверь, герцогиню нашли уже умирающею, а вскорѣ потомъ она умерла. Кровь на стѣнѣ, разбитый фарфоръ и опрокинутый столикъ доказываютъ, что между герцогиней и ея убійцею была отчаянная борьба. На крикъ слугъ прибылъ герцогъ, и началъ обнимать тѣло своей супруги. Послали за врачами, но раны на шеѣ были такъ глубоки, что пособіе ихъ было бесполезно.

— Въ другомъ журналѣ между прочимъ сказано: Ужасное убійство, покрыто еще мракомъ, покрайней мѣрѣ для большинства публики; но самые гнусные слухи носятся по сему дѣлу, которое, какъ утверждаютъ, произведетъ немедленное созваніе суда перовъ. Достоверно только то, что мужъ герцогини, герцогъ Шуазель-Праленъ, перъ Франціи, по повелѣнію генерал-прокурора, Г. Делангла, и свѣдѣтельнаго судьи Леганиде, арестованъ и содержится подъ строгимъ присмотромъ въ собственной его квартирѣ. Та же участь постигла и значительнѣйшую часть слугъ. Тысячи бѣдныхъ, которыя умерщвленную герцогиню почитали своимъ ангеломъ-утѣшителемъ, оплакиваютъ эту чувствительную потерю. Многочисленныя толпы

зъ Мадриду; Королева Изабелла miała zamiar opuścić Madryt i zjechać do Paryża.

— Odjazd Xięcia Aumale do Algierji oznaczony jest na dzień 1 września. Mówią, że nie będzie miał tytułu Wice-Króla, ale tylko Jeneralnego Gubernatora Algierji. Xiąże ostatnich dni pracował codziennie po kilka godzin z Ministrem wojny. Xiąże pragnie nabyć wszelkich wiadomości o wszystkiem, co się dotyczy Algierji.

— Czytamy w *Echo d'Oran*: „W ostatnich dniach nie otrzymaliśmy żadnej pewnej wiadomości od granic; zdaje się jednak, że Abd-el-Kader zupełnie spokojnym okiem patrzy na wyprawę Cesarza Marokańskiego, który wprawdzie przybył do Fezu, lecz czyni długie przygotowania, i nie stanowczego nie przedsięwzięcie. Emir miał nawet niedawno dotrzeć do Malui, w celu pozyskania sobie plemienia Beni-Suassen.“

— Zdrowie P. Teste polepszyło się od tygodnia; natomiast zachorował śmiertelnie Pellapra, znajdujący się obecnie w Harlem.

— Wiść o okropnej zbrodni napelnia dziś cały Paryż. Xiężna Choiseul Praslin, córka Marszałka Sebastiani, matka dziewięciorga dzieci, przybywszy wczoraj z mężem do pałacu swojego ojca, przy ulicy *St. Honoré*, aby być obecną przy rozdawaniu nagród w jednym zakładzie naukowym, gdzie się znajduje kilku jej synów, znaleziona została dziś rano, zamordowaną w swém łóżku. Morderca nie popełnił żadnej kradzieży; wszyscy gubią się w domysłach względem sprawcy i powodu zbrodni; tém bardziej, że Xiężna dla cnót swoich i zalet towarzyskich, posiadała ogólny szacunek i miłość. Wiek jej był około lat 40. Królewski Prokurator i władze policyjne udały się natychmiast do pałacu Sebastiani, dla wyprowadzenia ścisłego śledztwa.

Dnia 19 sierpnia.

Xiąże Joinville przybył do Paryża wczoraj wieczorem, żelazną drogą Orleańską. Dowództwo nad flotą na morzu Śródziemném zdał Xiąże Kontr-Admirałowi Tréhouart. Rzeczona flota stała 9 b. m. w przystani Neapolitańskiej, ale o dalszem przeznaczeniu swoim żadnej jeszcze nie miała wiadomości; jednakże oddzielono od niej dwa okręty liniowe: *Jupiter* i *Jena*, tudzież fregatę *Magellan*, które, jak wiadomo, odpłynęły do Tunetu.

— Wszystkie dzienniki zajmują się opisem okropnego morderstwa, dokonanego na Xiężnie Choiseul-Praslin. Dzisiaj, od godziny 7-jej rano do 5-jej z południa, odbywały się przesłuchania w jej pałacu, jednakże morderca nie jest jeszcze wysledzony. *Monitor* powiada, że Xiąże i Xiężna Praslin przybyli onegdaj wieczorem z wód, i przed wyjazdem na wieś mieli zamiar kilka dni zabawić w Paryżu. Że byli długo nieobecni w stolicy, pozwolili swoim służącym udać się do swoich krewnych w mieście i tam noc przepędzić, zatrzymawszy przy sobie tylko trzy osoby. Oboje Xięstwo, odwiedzili dzieci, udali się do swoich oddzielnych pokoi, i wczesnie położyli się do łóżka. Nazajutrz, około godziny 5-jej rano, pokojowa Xiężny przebudzona została gwałtowném dzwonieniem; zerwawszy się więc z łóżka, udała się natychmiast do sypialni swojej pani, lecz zastała drzwi z wewnątrz zamknięte; gdy zaś te za pomocą przybyłych służących wybito, znalazono Xiężnę już dogorywającą; jażko istotnie wkrótce skonała. Krew rozbrzyzgana po ścianie, potłuczona porcelana i stolik wywrócony, dowodzą, że musiała być silna walka między zabita a jej mordercą. Na krzyk służących przybył Xiąże, rzucił się na ciało swej małżonki i kilkakrotnie je uściśnął. Posłano po lekarzy; ale rany w szyi były tak głębokie, że głowa była prawie odcięta, i wszelki ratunek okazał się niepodobnym.

— W innym dzienniku między innymi czytamy: „Straszne morderstwo popełnione na Xiężnej Praslin, jest jeszcze osłonięte ciemnością, przynajmniej dla ogółu publiczności; ale najszkaradniejsze wieści są w powszechnym obiegu, które mówią nawet o bezzwłocznym zgromadzeniu się Sądu Parów, z powodu tej zbrodni. To tylko pewna, że małżonek Xiężny, Xiąże Choiseul-Praslin, Par Francji, na rozkaz Prokuratora Jeneralnego, P. Delangle, i Szefiego instrukcyjnego Leganide, uwięziony został w swoim pokoju. Ten sam los spotkał większą część służących. Tysiące ubogich, którzy zamordowaną Xiężnę uważali za Anioła pocieszyciela w niedoli, oplakują szczególniej stratę. Niezliczone masy ludu oblegają ciągle pałac, objawiając najżywsze współczucie.

народа постоянно окружают домъ, изъявляя душевное свое соучастіе.

20 Августа.

Въ первыхъ числахъ Сентября, данъ будетъ въ замкѣ Э большой праздникъ, на который Король пригласилъ дипломатической корпусъ и многихъ знатныхъ особъ.

— Здѣсь носятъ слухи, что Королева Изабелла прибыла изъ Санъ-Ильдефонсо въ Мадридъ съ рѣшительнымъ намѣреніемъ отречься отъ престола, и что она уже почти на пути въ Парижъ; однако въ этихъ слухахъ то только справедливо, что здѣсь полученъ собственноручный Королевы Изабеллы ультиматумъ, которымъ Е. В. положительно изъявляетъ, что не желаетъ быть болѣе Королевою.

— Теперь уже известна причина, по которой три корабля отдѣлены отъ эскадры принца Жуэвильскаго въ Средиземное море. Съ нѣкотораго времени два Турецкіе фрегата крейсируютъ около береговъ Туниса. Вей, опасаясь чтобы сюда сіи не были авангардомъ Турецкаго флота, уведомилъ о томъ принца Жуэвильскаго, который отправилъ въ Тунисъ три корабля, кои и прибыли въ эту гавань 2 Августа.

— Говорятъ, что послѣ открытія училища, графъ Парижскій вступилъ въ училище Генриха IV, въ которомъ воспитывались его родители и дяди.

— Третьяго дня министръ юстиціи, вечеромъ отправился лично въ домъ маршала Себастьяни, для подробнаго изслѣдованія обстоятельствъ, сопровождавшихъ умерщвление герцогини Праленъ, и приказалъ, учредить за герцогомъ строгій надзоръ (*garde arve*) пока не последуетъ постановленіе перовъ, предать ли герцога суду или нѣтъ? Ибо известно, что, на основаніи устава, перъ не иначе можетъ быть арестованъ какъ съ разрѣшенія палаты и то только по уголовнымъ преступленіямъ. Сообщаемъ подробности дѣла: Герцогъ Шуазель-Праленъ съ давняго времени былъ въ несогласіи съ своею супругою. Маршалъ Себастьяни нѣсколько разъ пытался примирить ихъ, но не успѣлъ въ этомъ, потому что герцогъ былъ въ невозможительной связи съ дѣвицею Люзи, гувернанткою его дѣтей. Послѣ многократныхъ увѣщаній удалось на конецъ маршалу уговорить герцога, чтобы онъ удалил гувернантку, которой герцогиня назначила 1,500 фр. пожизненной пенсіи. Говорятъ, что герцогъ сказалъ при этомъ что герцогиня будетъ сожалѣть о томъ. Дѣвица Люзи шесть лѣтъ жила въ домѣ герцогини, и не болѣе мѣсяца какъ оставила ее. Покойная герцогиня была однихъ лѣтъ съ мужемъ, (около сорока лѣтъ); она оставила нѣсколько дѣтей; старшій ея сынъ недавно женился. Домъ Шуазель-Праленъ принадлежитъ къ знатнѣйшимъ фамиліямъ Франціи, и считается въ родствѣ съ домами: Бово, Бруа и Монморанси. Министръ юстиціи немедленно отправилъ курьера въ замокъ Э, съ донесеніемъ Королю объ этомъ происшествіи, также отправлена депеша въ маршалу Себастьяни, который теперь находится въ Женевѣ, съ увѣдомленіемъ о смерти его дочери. Вчера поутру набальзамировали тѣло герцогини, которое будетъ сегодня положено въ гробъ. Обстоятельства уличающія герцога въ преступленіи суть слѣдующія: спальня герцогини имѣла выходъ только въ покои герцога; двери ведущія въ уборную были заперты снаружи. На крикъ слугъ, герцогъ вышелъ изъ своей комнаты одѣтый, хотя и видно было, что онъ только-что всталъ съ постели; на платкѣ его примѣченъ слѣды крови, но онъ объясняетъ это тѣмъ, что обнималъ тѣло жены. Въ комнатѣ его найденъ тазъ съ водою, въ которомъ онъ обмывалъ кровь, а въ каминѣ пепель, какъ кажется сгорѣвшаго лѣняго шlafрока, который вѣроятно былъ на герцогѣ при совершеніи преступленія, потому что, хотя этотъ шlafрокъ и видѣли накануне вечеромъ, но на другой день его не нашли; наконецъ, въ спальнѣ герцогини найденъ его пистолетъ, а на тѣлѣ убитой отпечатокъ рѣзвы пистолета. Къ этому надобно присовокупить, что въ спальнѣ герцогини найденъ клочекъ волосъ того же цвѣта, какъ волосы герцога, у котораго въ нѣсколькихъ мѣстахъ на головѣ волосы вырваны. Удивительно и то, что герцогъ всегда скорый и вспыльчивый, терпѣливо слушалъ предложенные ему вопросы, и не умѣлъ найти словъ для объясненія. Въ комнатѣ герцога найдены письма отъ дѣвицы Люзи, навлекающія подозрѣніе на нее, по сему поводу она арестована. Дѣвица Люзи имѣетъ 29-ть лѣтъ отъ роду; оставя домъ герцога она

Дня 20 сѣрпня.

Піервсихъ днй września бѣдзіe давана в замку Eu wielka zabawa, на którą Król zaprosił Ciało Dyplomatyczne, tudzież wiele znakomitych osób.

— Крайзъ ту погłosка, że Królowa Izabella wróciła z San Ildefonso do Madrytu, z najmocniejszym postanowieniem złożenia korony, i że już jest w drodze do Paryża. Jednakże tyle jest tylko w tej pogłosce prawdy, że nadszło tu wławnoręczne Królowej Izabelli ultimatum, w którym stanowczo oświadcza, iż nie chce być dłużej Królową. (Ob. HISPANIA).

— Powód oddzielenia trzech okrętów z floty Xięcia Joinville i wystania tychże na morze Śródziemne, jest już teraz wiadomy. Od niejakiego czasu, dwie fregaty Turreckie krają około Tunetu; Bej obawiając się, aby te nie były przednią strażą całej siły zbrojnej Porty Ottomańskiej, uwiadomił o tem Xięcia Joinville, który, dla uspokojenia go w tej mierze, wysłał do Tunetu trzy okręty. Pomenionona flotylla zawinęła do tego portu d. 2-go sѣрпня.

— Mówią, że po otwarciu szkół, Hr. Paryża wejdzie jako uczeń do gimnazjum Henryka IV-go, tak jak niegdys jego ojciec i stryjowie.

— Zawczoraj, Minister sprawiedliwości udał się sam wieczorem do pałacu Marszałka Sebastiani, w celu dokładnego wywiedzenia się o szczegółach śmierci Xiężny Praslin, i w skutku tego wydał rozkazy, aby Xiążę był bacznie strzeżony, pokąd nie nastąpi postanowienie Parów, czy ma być oddany pod sąd lub nie. Wiadomo bowiem, że na mocy ustawy, żaden Par uwięziony być nie może, chyba za pozwoleniem Izby i to jedynie w sprawach kryminalnych. Oto są szczegóły popełnionego morderstwa: Xiążę Choiseul-Praslin żył od dawnego czasu w nieporozumieniu ze swoją małżonką; Marszałek Sebastiani chciał kilkakrotnie pojednać tę parę, ale kroki jego były bezskuteczne, gdyż Xiążę nie chciał zerwać nagannych stosunków w jakich zostawał z panną Luzy, guwernantką swych dzieci. Po licznych przedstawieniach udało się nakoniec sędziwemu Marszałkowi wymóżyć na Xięciu, że zgodził się na oddalenie guwernantki. Xiężna przeznaczyła jej dożywotnią pensją 1,500 fr. Słyszano ją jakoby mówiącą, że Xiężna tego gorzko pożałuje. Panna Luzy przebywała sześć lat w domu Xięstwa, i dopiero go przed miesiącem opuściła. Zamordowana Xiężna była w jednym wieku z mężem swoim, to jest: około lat 40; najstarszy jej syn niedawno się ożenił. Dom Choiseul-Praslin liczy się do piérwszych rodzin we Francyi i jest spokrewniony z domami: Beauvau, Crói i Montmorency. Minister sprawiedliwości wyprawił natychmiast gońca do zamku Eu, z doniesieniem Królowi o tym wypadku; wysłano także dupesze do Marszałka Sebastiani, bawiącego obecnie w Genewie, w celu zawiadomienia go o tak okropnym nieszczęściu. Wczoraj rano, nabalsamowano zwłoki Xiężny, które dziś w grobie złożone zostaną. Poszlaki rzucające podejrzenie na Xięcia o zamordowanie małżonki, są następujące: Pokój sypialny Xiężny nie miał żadnego innego wyjścia, prócz tylko do pokoju Xięcia, drzwi bowiem prowadzące do garderoby były wewnątrz zamknięte. Xiążę na krzyk służących wyszedł ze swego pokoju ubrany, lubo znać było, że się kładł do łóżka; na jego odzieży spostrzeżono ślady krwi, które on przypisuje temu powodowi, iż rzucił się na zwłoki żony, w jego pokoju znaleziono miednicę z wodą, w której ręce ze krwi umywał, tudzież tlejący się jeszcze popiół na kominku, pochodzący, jak się zdaje, ze spalonego szlafrocka letniego, który musiał mieć na sobie podczas dokonywanój zbrodni; bo lubo ten szlafrok w wieczór widziane, nie można go było znaleźć nazajutrz; nakoniec, w sypialni Xiężny znaleziono nabity pistolet jego, a na głowie zabitej ślady uderzeń i wyciski rzeźb kolb. Dodać do tego należy, że obok łóżka zabitej spostrzeżono garść wyrwanych włosów, tego samego jak Xięcia koloru, i że ten ostatni w wielu miejscach na głowie jest tychże pozbawiony. Także i to uderza, że Xiążę, który jest małego wzrostu, żywy, dumny i bardzo popędliwy, słuchał cierpliwie zadawanych mu w tym przedmiocie pytań i nie umiał znaleźć stosownych do wytłumaczenia się wyrazów. Znaleziono przytém w pokoju Xięcia listy panny Luzy, rzucające na tę ostatnią wielkie podejrzenie; z tego powodu przytrzymaną została. Panna Luzy ma lat 29, i po wyjściu z domu Xiężny Praslin, była nauczycielką na jednej z tutejszych pensji. Z zeznań samego Xięcia okazuje się, że po przybyciu w jednym powozie z Xiężną

была гвернанткою въ одномъ изъ здѣшнихъ пансіоновъ. Изъ показаній самаго герцога видно, что по прибытіи въ Парижъ въ одномъ экипажѣ съ герцогинею, тотчасъ посѣтилъ Люзи, прежде чѣмъ отправился въ домъ.

— Изъ Парижа получено въ Берлинѣ по телеграфу извѣстіе, что 21 с. м. назначено собраніе суда перовъ, для сужденія герцога Пралена, обвиняемаго въ убійствѣ своей жены.

А н г л и я.

Лондонъ, 16 Августа.

Въ официальной газетѣ обнародовано постановленіе тайнаго совѣта, конемъ засѣданія парламента, созваннаго *pro forma* на 21 Сентября, отсрочены до 12 Октября. Кажется, что засѣданія парламента еще разъ будутъ отсрочены, предъ окончательнымъ съездомъ онаго.

— Эволюціонная эскадра, подъ начальствомъ адмирала Пещира, находилась 8-го Августа около мыса Финистерре. Изъ Спитгеда третьяго дня отправленъ паровой фрегатъ, съ важными депешами къ адмиралу.

— Адмиралъ Паркеръ намѣренъ былъ 15-го с. м. выйти изъ Тага въ Мальту съ двумя военными кораблями; въ Лиссабонской гавани останутся только одинъ корабль и одинъ фрегатъ.

— Въ Манчестерѣ сгорѣло много лавокъ и албаровъ. Потери простираются до 30,000 ф. ст.

18 Августа.

Королева послѣ шестидневнаго путешествія, прибыла третьяго дня въ Лохрианъ, первую Шотландскую гавань. Принцъ Альбертъ съ княземъ Лейнингенъ вышелъ на берегъ подъ Карнарвонъ и посѣтилъ замокъ полковника Дугласса; Королева же оставалась въ яхтѣ. Изъ Ливерпула прибыло множество народа на судахъ, чтобы видѣть Королевскую чету.

— Во всей Великобританіи избирается 656 членовъ въ нижнюю палату; до сего времени избѣсны уже 639 выборцовъ: изъ партіи виговъ избраны 334, изъ приверженцевъ Пилла 105, а изъ протекціонистовъ 200 членовъ.

Ш в е й ц а р я.

Бернъ, 31 Июля.

Въ засѣданіи 31-го Июля, сеймъ былъ извѣщенъ: 1) о запискѣ правительства Бернскаго Кантона, содержащей въ себѣ объявленіе, что на границѣ этого кантона, со стороны Ури и Унтервальдена, устроены шанцы и что въ Мейрингенѣ было собраніе военныхъ людей изъ католическихъ кантоновъ, и 2) о запискѣ правительства тессинскаго, объявляющей, что чрезъ Тессинскій Кантонъ провезены для отдѣльной лиги значительные запасы военныхъ снарядовъ и оружія и что одинъ изъ такихъ обозовъ задержанъ. Цюрихъ предложилъ назначить комиссію изъ 7 членовъ, для изслѣдованія этихъ предметовъ. Предложеніе принято голосами 12½ кантоновъ.

— Сегодня собиралась комиссія, нарѣженная сеймомъ для разузденія о мѣрахъ, вынуждаемыхъ неприятельскими приготовленіями отдѣльной лиги (*Sonderbund*). Пишутъ, что мнѣніе, требующее обузданія замысловъ лиги, принято было единодушно. Исполнительный совѣтъ Бернскаго Кантона поручилъ также своей депутации при сеймѣ сдѣлать предложеніе, клонящееся къ тому, чтобъ крѣпостныя работы, предпріятыя отдѣльнымъ лигою безъ позволенія союзнаго собранія, были разрушены.

И с п а н я.

Мадридъ, 3 Августа.

Королева Изабелла, пребывающая нынѣ въ Пльдефонсо, устроила на дняхъ охоту въ Ріофрйо, которая однако была не очень благополучна. Съ самаго начала разбѣжались борзые собаки, не повинаясь голосу своихъ господъ. На другой день Королева убила собственною рукою двухъ оленей, а 8 штукъ разной дичи пало отъ выстрѣловъ сопровождавшихъ Королеву генераловъ: Сerrano, Росъ-де-Олано и Каминеро. Дождь былъ такъ силенъ, что все собраніе, 30 числа, вечеромъ

до Парыжа, odwiedził zaraz pannę Luzy, jeszcze przed u-
daniem się do pałacu.

— Podług depeszy telegraficznej z Parыжа, otrzymanej w Berlinie, Sąd Parów zwołany został na dzień 21-szy, dla sądenia Xięcia Praslin, jako zabójcę swęj matzonki.

А н г л и я.

Лондонъ, 16 сирпня.

Газета rządowa ogłosiła postanowienie tajnej rady, mocą którego Parlament, zwołany *pro forma* na 21 września, odroczone został do 12 października. Zdaje się, że Parlament raz jeszcze przed ostatecznymъ zwołaniemъ odroczone będzie.

— Flota ewolucyjna, zostająca pod dowództwem Admirała Napier, znajdowała się 8-go сирпня na wysokości przylądka Finisterre. Zawczoraj wystano z Spithead fregatę parową z nader ważnemi depeszami do pomienionego Admirała.

— Admirał Parker miał 15 b. m. wypłynąć z pod Lizbony do Malty, z dwoma wojennymi okrętami, w porcie zaś Lizbońskim pozostanie tylko jeden okręt angielski i jedna fregata.

— Wybuchły w Manchester pożar, strawił wiele sklepów i szpichlerzy; straty obrachowane są na 30,000 funt. szter.

Dnia 18 сирпня.

Królowa, po sześciодniowej podróży, przybyła wczoraj do Lochryan, pierwszego portu Szkockiego. Xiążę Albert wysiadł z Xięciem Leiningen pod Carnarvon na ląd i zwiedził zamek Półkownika Douglas-Pennant, L'eur-nu-Castle, Królowa zaś pozostała na jachtcie. Z Liver-pool przybyło na statkach mnóstwo osób, w celu oglądania Królewskiej pary.

— Ogółem w całej Wielkiej-Brytanii wybierają 656 członków Izby Niższej; dotychczas jest już 639 wyborów wiadomych, z tych liczą: Whigowie 334, Peeliści 105, a Protekeyoniści 200.

С з в а й ц а р я.

Бернъ, 31 липца.

Na posiedzeniu d. 30 lipca, Sejm został zawiadomiony: 1) o nocie rządu Berneńskiego Kantonu, zawierającej doniesienie, że na granicy tegoż Kantonu, ze strony Uri i Unterwalden, wzniesiono szance, i że w Meiringen odbyło się zgromadzenie wojennych ludzi z Kantonów katolickich, i 2) o nocie rządu Tessińskiego, donoszącej, że przez Kanton Tessiński przewieziono dla oddzielnej лиги znaczne zapasy amunicyi i broni, i że jeden z takichъ transportów został zatrzymany. Zurich wniósł, aby Sejm wyznaczył komisją z 7-miu członków, dla zbadania tychъ przedmiotów. Wniosek został przyjęty głosami 12½ Kantonów.

— Dzisiaj zgromadziła się Komisсія, wyznaczona od Sejmu dla roztrząśnienia środków, wywołanychъ przez nieprzyjacielskie przygotowania oddzielnej лиги (*Sonderbund*). Piszą, że wniosek, domagający się ukrócenia zamiarów лиги, został jednomyślnie przyjęty. Rada wykonawcza Kantonu Berneńskiego poleciła także swojej deputacji przy Sejmie wnieść propozycją, aby fortyfikacye, przez oddzielną лигę przedsięwzięte bezъ pozwolenia Sejmowego zgromadzenia, zostały zniszczone.

И с п з п а н я.

Мадридъ, 3 сирпня.

Królowa Izabella, bawiąca obecnie w St. Ildefonso, wyprawila w tychъ dniachъ polowanie w Riofrio, które jednak nie bardzo pomyslnie wypadło. Zaraz na początku rozbiegły się psy гоңче, nie słuchając głosu swychъ panów. Nazajutrz ubiła Królowa własną ręką dwóchъ jeleni, a 8 sztukъ zwierzyny padło od strzałówъ towarzyszącychъ Królowej Jenerałówъ: Serrano, Ros de Olano i Caminero. Tymczasem nadszedłъ deszczъ takъ gwałtowny, że całe towarzystwo już d. 30 wieczoremъ powróciłъ musiałо do St. Ildefonso.

вынуждено было возвратиться въ Пльдефонсо. Такъ какъ Королева вѣхала верхомъ и могла промокнуть, будучи легко одѣта, то принуждена была накинуть на себя пальто генерала Сerrano; по прибытіи въ такомъ одѣяніи во дворецъ, едва ее узнали.

— Во всѣхъ здѣшнихъ газетахъ пишутъ, что принцесса Монпансье пригласила сестру свою, Королеву Изабеллу, прибыть въ Парижъ. Сколь ни неправдоподобно это извѣстіе, но въ министерскихъ журналахъ не опровергаютъ его; замѣчаютъ только, что при нынѣшнихъ обстоятельствахъ, выѣздъ Королевы за границу былъ бы неумѣстенъ.

— Въ одномъ письмѣ изъ Мадрита, отъ 3-го Августа, напечатанномъ въ *Morning-Chronicle*, упоминаютъ о слухѣ, разнесшемся тамъ въ послѣднюю ночь, по которому Королева Изабелла изъявила вѣкорнымъ изъ своихъ министровъ свое намѣреніе отречься отъ престола, и удалиться въ частную жизнь. Королева обнаруживала это желаніе уже не разъ, но теперь она, кажется, думаетъ объ этомъ серьезно. Замѣтили, что Королева изъявила эту рѣшимость тотчасъ по полученіи вѣсколькихъ писемъ изъ Парижа, и именно послѣ того, какъ Герцогъ Глюксбергъ передалъ ей письмо отъ ея сестры, герцогини Монпансьерской.

— Въ *la Mode* пишутъ: „Мы уже сообщали въ нашихъ прежнихъ нумерахъ, что въ Испаніи снова готовится важныя событія: Монпансьерская партія, имѣющая представителями въ Мадридѣ Мартинеса де ла Росу, Мона, Пидала и другихъ агентовъ Королевы Христіны, находится въ ежедневныхъ сношеніяхъ съ сыномъ Герцога Деказа, (Глюксбергомъ) признаннымъ посредникомъ между Испанскою юнтою и тою, которая засѣдаетъ въ Парижѣ и подчинена Гг. Нарваэзу, Крузу и Сеа-Бермудеу. — Вѣсколько дней назадъ, партія афрансесадовъ едва не достигла отреченія Изабеллы: уже разсматривали условія этого отреченія, и въ самый день его исполненія, Герцогъ Монпансьерскій долженъ былъ быстро вторгнуться въ Испанію, чтобы принять званіе генералиссимуса. Въ Парижѣ обѣщали, что корпусъ въ 25,000 человекъ перейдетъ, если нужно, чрезъ границу, и поддержитъ этотъ замыселъ, составленный во мракѣ. — Если мы повторимъ эти уже приведенныя нами событія, то потому только, что сколько они ни кажутся невѣроятными, однако же мы увѣряемъ въ ихъ совершенной истинѣ. Безъ ясной и точной деклараціи лорда Пальмерстона, Изабелла уже оставила бы, въ это мгновеніе, Испанію, и герцогъ Монпансьерскій переѣхалъ бы чрезъ Пиренеи.“

— Генерала Кончу ожидаютъ сегодня обратно изъ Португалии. Возвратившись оттуда войска изнурены быстрыми походами. Въ такъ называемомъ американскомъ полку заболѣла четвертая часть нижнихъ чиновъ; кавалерійскія лошади всѣ почти сдѣлались негодными къ фронтовой службѣ.

— Испанское правительство признало существованіе республики Боливій.

— Изъ Каталоніи сообщаютъ о рѣшительной побѣдѣ, одержанной надъ карлистами и о взятіи въ плѣнъ ихъ начальника Дона Мануэля Гереры.

5 Августа.

Въ послѣднихъ числахъ минувшаго мѣсяца, отрядъ карлистскихъ партизановъ неожиданно ворвался въ городокъ Лакуну, что въ Таррагонской провинціи, и пригласилъ 15 солдатъ, составлявшихъ тамошній гарнизонъ и находившихся въ церкви, чтобы они сдались. Командовавшій ими офицеръ, не только велѣлъ безъ сопротивленія повиноваться сему предложенію, но сверхъ сего, будучи освобожденъ Карлистами, явился тотчасъ къ своему начальнику. Генералъ-капитанъ велѣлъ предать его суду за трусость. Такъ какъ по повелѣнію сего генерал-капитана, за вѣсколько дней до того разстрѣляли 5 карлистовъ, захваченныхъ въ плѣнъ, то опасались, чтобы упомянутыхъ 15 королевскихъ солдатъ, не постигла такая же участь. Нынѣ генералъ-капитанъ сообщилъ правительству, что въ окрестностяхъ Манресы слышали ночью съ 29 числа, около двадцати выстрѣловъ, и на другой день нашли 15 тѣлъ, въ коняхъ узнали 15 солдатъ, взятыхъ въ плѣнъ карлистами въ Лакунѣ. Генералъ-капитанъ имѣлъ тогда въ своихъ рукахъ 17 чел. захваченныхъ карлистовъ, исполненіе смертнаго приговора надъ которыми отсрочилъ единственно потому, что родственники ихъ подали на имя Королевы просьбу о помилованіи. Но въ слѣдствіе сказаннаго умерщвленія при Манресѣ, генералъ-капитанъ счелъ необходимымъ ожидать

so. Понieważ Królowa była konno, a lekki jѣj ubior nie mógł jѣj ochronić od przemoczenia, zarzuciła więc na siebie *paletot* Jenerala Serrano, i w tym ubiorze powróciwszy do pałacu, zaledwie była poznana.

— Wszystkie dzienniki utrzymują, że Xiężna Montpensier zaprosiła siostrę swoją, Królowę Izabellę, do Paryża. Jakkolwiek wiadomość ta zdaje się być niepodobną do prawdy, jednakże nie zbijają jѣj ministerjalne pisma czasowe, i czynią tylko uwagę, że w obecném położeniu kraju, wyjazd Królowej za granicę nie byłby pożądanym.

— W jednym liście z Madrytu, pod d. 3 sierpnia, umieszczonym w *Morning-Chronicle*, wzmiankują o pogłosce, która się tam ostatniej nocy rozeszła, jakoby Królowa Izabella oświadczyła niektórymъ ze swoichъ Ministrów zamiarъ zrzeczenia się tronu i obrania prywatnego życia. Królowa nie raz już dawała się słyszeć zъ тѣмъ życzeniem, ale teraz, zdaje się, szczerze o тѣмъ myśli. Zauważano, że Królowa wynurzyła to postanowienie niezwłocznie po otrzymaniu kilku listów zъ Paryża, a mianowicie kiedy Xiąże Glücksberg wręczył jѣj list od siostry, Xiężny Montpensier.

— W dzien. francuzkim *La Mode*, piszą: Jużeśmy zawiadomiali w naszychъ uprzednichъ numerachъ, że w Hiszpanii znowu gotują się ważne wypadki. Stronnicтво Xięcia Montpensier, którego reprezentantami w Madrycie są: Martinez de la Rosa, Mon, Pidal i inni ajenci Królowej Krystyny, zostaje w ciągłychъ stosunkachъ zъ synemъ Xięcia Descaza (Glücksberg), uznany за pośrednika między Juntą hiszpańską i tą, która zasiada w Paryżu, i ulega wpływowi P. Narvaez, Cruz, i Zea-Bermudez. Przedъ kilku dniami, stronnicтво *afrancesadów* bezъ mała nie dopięło swego celu, t. j. abdykacyi Królowej Izabelli: już roztrząsano warunki tego aktu, a w samymъ dniu podpisania jego, Xiąże Montpensier miał szybko wkroczyć do Hiszpanii dla objęcia godności Generalissimusa. W Paryżu przyrzeczono, że korpusъ 25,000 ludzi, przejdzie, jeśli potrzeba, przezъ granicę i wesprze ten plan, osnuty w głębokiej tajemnicy. — Jeśli spowtarzamy te już przezъ nas przytoczone wypadki, tedy jedynie dla tego, że jakkolwiek się wydają niepodobnemi do prawdy, jednakże rzeczy możemy za ichъ istotną prawdziwość. Gdyby nie wyraźna i stanowcza deklaracya Lorda Palmerstona, Królowa Izabella już opuściłaby w тѣj chwili Hiszpanią, a Xiąże Montpensier przejechałby przezъ Pireneje.“

— Jenerał Concha spodziewany jest dzisiaj zъ powrotem; wojska, które wróciły zъ Portugalii, wiele bardzo ucierpiały w skutku szybkichъ pochodów. Zъ półku Ameryka, czwarta część żołnierzy zachorowała, a konie jazdy prawie zupełnie stały się niezdatnemi do służby.

— Rząd hiszpański uznał traktatemъ Rzeczpospolitą Boliwijską.

— Zъ Katalonii donoszą o stanowczémъ zwycięztwie, otrzymanémъ nadъ Karlistami, i o pojmaniu w niewolę ichъ dowódcy, Don Manuela Herrera.

Dnia 5 sierpnia.

Przy końcu zeszłego miesiąca, oddziałъ partyzantówъ Karlistowskichъ wpadł do miasteczka Llacuna (w prowincyi Taragona) i wezwał 15 żołnierzy tamecznej załogi, będącychъ właśnie w kościele na mszy, aby się poddali. Dowodzący nimi officer, nie tylko bezъ oporu rozkazałъ temu wezwaniu zadosyć uczynić, ale nadto, będącъ od Karlistówъ uwolnionymъ, stawił się natychmiastъ przedъ naczelnikiemъ swoimъ. Jenerałny Kapitanъ kazałъ go za tchórzowstwo do odpowiedzialności pociągnąć. Ponieważ zъ sъ rozkazu tegożъ Jenerałnego Kapitana, niedawno przedtémъ rozstrzelano 5 Karlistówъ do niewoli wziętychъ, obawiano się więc, aby owychъ 15 żołnierzy Królewskichъ podobny los nie spotkał. Jakożъ niestety, Jenerałny Kapitanъ doniósłъ właśnie rządowi, że w okolicy Manresy słyszano w nocy zъ d. 29 kilkanaście strzałówъ, i nazajutrzъ znaleziono 15 trupówъ, w których poznano owychъ 15 żołnierzy w Llacuna do niewoli wziętychъ. Jenerałny Kapitanъ miałъ właśnie w swęj mocy 17 ujętychъ Karlistówъ, i stracenie ichъ dla tego jedynie odkładał, iż familie ichъ podały do Królowejъ prosby o ulaskawienie. W skutekatoli owęjъ ekzekucyi pod Manresą, Jenerałny Kapitanъ ujrzałъ się spowodowanymъ nie czekać na udzielone jużъ właśnie ulaskawienie, ale d. 31 kazałъ rozstrzelać owychъ 17 Karlistówъ, i to — jakъ się w swoimъ urzędowymъ raporcie wyraża — „dla zaspokojenia armii i nieszczęśliwychъ zastrzelonychъ żołnierzy.“

присланного уже нынѣ помилованія, и 31 числа велѣлъ разстрѣлять упомянутыхъ выше 17-ти карлистовъ, какъ объясняется въ официальномъ своемъ рапортѣ, для успокоенія арміи и несчастныхъ разстрѣляемыхъ королевскихъ солдатъ.

— Въ журналѣ *Faro*, органѣ ультра-модеративской партіи, это смертоубійство называютъ „мѣрою необходимости“, въ прогрессивскомъ журналѣ дѣлаютъ вопросъ: „Что же удивительнаго, если насъ вся Европа считаетъ африканцами, и избѣгаетъ какъ Каннибаловъ.“

ТУРЦІЯ.

Константинополь, 25 Іюля.

Увольненіе капудана-паши Мехмеда-Али, зятя Султана, обращаетъ на себя теперь все вниманіе здѣшней публики. Это увольненіе почитаютъ дѣломъ извѣстнаго Ризы-Паши, и такое мнѣніе подтверждается назначеніемъ на мѣсто Мехмеда-Али другаго султанакаго зятя, Галила-Паши, потому что послѣдній почитаютъ самымъ рѣшительнымъ приверженцемъ Ризы. Поэтому ударъ обрушился не на одного Мехмеда-Али, но грозитъ также постигнуть великаго визиря Решид-Паши и всю его преобразовательную партію. Говорятъ, Решидъ до послѣдней минуты не зналъ, что готовилось въ тайнѣ. Могушественная опора Ризы-Паши, какъ извѣстно, — мать Султана, до сихъ-поръ имѣющая на своего сына сильное вліяніе. Она спасла Ризу, послѣ его паденія, отъ опасности, какою угрожали ему изслѣдованіе дѣйствій его, при отправленіи должности и формальный процессъ о лихоимствѣ. Она даже доставила ему, немного, спустя, портфель министерства торговли, сдѣлала его потомъ членомъ совѣта Высокой Порты, и въ этой должности Риза неуспѣшно старался о возвращеніи себѣ прежняго могущества, не пропуская ни одного удобнаго къ тому случая. Такой случай въ особенности представилъ ему несогласіе съ Греціею. Риза, не думая много, принялъ сторону противъ Муссуруса, дѣйствовалъ съ тѣхъ поръ съ этимъ смысломъ и всего за нѣсколько недѣль передъ симъ, получилъ, въ знакъ султанакаго благоволенія, орденъ Нишана.

СѢВ. АМЕР. СОЕД. ШТАТЫ.

Нью-Йоркъ, 8 Іюля.

Съ театра войны въ Мексикѣ получены извѣстія отъ 1-го Іюля. Генералъ Скоттъ выступилъ 25 числа изъ Пуэблы къ Мексикѣ, гдѣ онъ не ожидалъ большаго сопротивленія. Г-нъ Тристъ, слѣдующій за войсками, имѣетъ при себѣ приготовленный мирный трактатъ, при томъ онъ уполномоченъ немедленно уплатить мексиканскому правительству 3 милліона долл. Говорятъ, что въ числѣ мирныхъ условій положено уступить Соединеннымъ Штатамъ Калифорнію, признать Рио-Гранде границею со стороны Техаса, а Штаты должны за то уплатить причитающіяся суммы мексиканскимъ жителямъ, равно представить три милліона деллеровъ, въ вознагражденіе за понесенныя потери. Мексиканскій конгрессъ совѣщается о сихъ условіяхъ. До сего времени не было стычекъ. Генералъ Тейлоръ стоялъ въ Монтерей.

— Въ журналѣ *New-York-Herald* пишутъ отъ 23 числа слѣдующее: „Мексиканское правительство отвергло условія мира, предложенныя дипломатическимъ агентомъ Соединенныхъ Штатовъ г-мъ Тристъ; есть однако надежда, что, при содѣйствіи англійскаго посланника, переговоры между воюющими государствами приведутъ къ желаемому результату. Между тѣмъ генералъ Скоттъ выступилъ съ войсками изъ Пуэблы въ Мексику. Сантана готовится съ большею дѣятельностію къ отраженію непріятеля.“

Sprostowanie omyłek druku. W N. 65, na str. 523, w. 34, zamiast *godności* czyt. *wiarogodności*. Na str. 524, artykuł umieszczony na końcu pod Portugalią, należy rzeczywiście do Grecyi.

ВИЛЬНА, въ Тип. О. Гликсберга—Печ. позвол. 26-го Августа 1847 г. Испр. долж. Ценз. и Кав. А. Мудинъ.

— *Dziennik Faro*, organ stronnictwa ultramodernistów, nazywa to morderstwo „środkiem konieczności“, progresistowski zaś dziennik zapytuje: „Mamyż się dziwić, jeżeli nas cała Europa uważa za Afrykanów, i jako Kannibalów unika?“

ТУРЦІЯ.

Konstantynopol, 25 lipca.

Usunięcie Kapudana Baszy, Mehmeda Alego, zięcia Sułtana, zwraca obecnie całą uwagę tutejszej publiczności. Usunięcie to uważają za dzieło znanego Rize-Baszy, i domysł ten stwierdza mianowanie, na miejsce Mehmeda-Alego, drugiego zięcia Sułtana, Halila-Baszy, który jest uważany za najgorliwszego stronnika Rize. Przetóż cios ten dotknął nie tylko Mehmeda-Alego, ale też grozi, jak się zdaje, Wielkiemu Wezyrowi Reszydowi-Baszy i całemu jego stronnictwu przyjaciół reformy. Powiadają, że Reszyd do ostatniej chwili nie wiedział co się gotowało w tajemnicy. Najmocniejszą podporą Rize-Baszy, jak wiadomo, jest matka Sułtana, wywierająca dotąd największy wpływ na swojego syna. Ona to ocaliła Rize, po jego upadku, od niebezpieczeństwa, jakim mu groziło roztrząśnienie jego czynności w czasie sprawowania obowiązku i formalny proces o przekupstwa. Ona mu też, niedługo potem, wyjednała zarząd ministerstwa handlu, a następnie uczyniła go członkiem Rady Wysokiej Porty; na któremto stanowisku Riza niezmordowanie pracował nad odzyskaniem uprzedniej władzy, nie opuszczając najmniejszej do tego posługującej okoliczności. Tę okoliczność mianowicie nadarzyły mu nieporozumienia z Grecją; Riza, bez długiego namysłu, oświadczył się przeciwko Mussurusowi i działał odtąd w tym duchu, a dopiero przed kilku tygodniami, otrzymał, w dowód przychylności Sułtana, order Niszana.

STANY-ZJEDNOCZONE AMERYKI PÓŁNOCNÉJ.

Nowy-York, 8 lipca.

Z widowni wojny w Meksyku mamy wiadomości, dochodzące do 1-go lipca. Jenerał Scott, 25-go czerwca, z Puebla wyruszył ku Meksykowi, gdzie się nie spodziewa wielkiego odporu. P. Trist, który udaje się za wojskiem, ma gotowy traktat pokoju; przytém jest upoważniony zaraz po podpisaniu jego, wypłacić władzom Meksykańskim trzy miliony dolarów. Słychać, że pomiędzy warunkami pokoju, jest odstąpienie Stanom-Zjednoczonym Kalifornii i uznanie Rio-Grande za granicę Texasu. Stany zaś natomiast mają zaspokoić wszelkie długi należące się obywatelom Meksykańskim, tudzież złożyć trzy miliony dolarów, jako wynagrodzenie za poniesione straty. Kongress Meksykański naradza się nad temi warunkami. Dotychczas żadne nie zaszły utarczki. Jenerał Taylor stał w Monterey.

— *Dziennik angielski New-York Herald* zawiera następujące z d. 23 lipca doniesienie: „Rząd Meksykański odrzucił warunki pokoju, które mu proponował agent dyplomatyczny Stanów-Zjednoczonych, P. Trist; jest jednakże nadzieja, że za wpływem Posła angielskiego, układy między wojującymi mocarstwami przyjdą do skutku. Tymczasem Jen. Scott wyruszył z wojskiem z Puebla, udając się do Meksyku; jednakże Santana rozwija największą czynność ku odparciu nieprzyjaciela.“